

2017

BILTEN 3

PSSS UŽICE

Mart. 2017.

31.03.2017.god

SADRŽAJ BILTENA

Tema: Kukuruz šećerac –strana (4-5)

- dipl. ing. Ljubodrag Pantelić, savetodavac za ratarstvo

Tema: Čačanska najbolja–strana (5-6)

- dipl. ing. Andrija Radulović, savetodavac za voćarstvo

Tema : Suzbijanje korova u malinjacima–strana (6-7)

- dipl. ing. Zorica Lazić, savetodavac za zaštitu bilja

Tema: Pravilnik o podsticajima za kupovinu novih traktora –strana (8-9)

- dipl. ing. Bojana Nešić, savetodavac za zaštitu bilja

Tema: Ključne kritične tačkeu proizvodnji mleka–strana (9-10)

- dipl. ing. Nebojša Đurić, savetodavac za stočarstvo

Tema: Održavanje zemljišta u zasadu borovnice–strana (10-11)

- dipl.ing. Nebojša Brzaković,savetodavac za voćarstvo

Tema: Dugovečnost grla i uticaj spoljnih faktor na proizvodnju u govedarstvu–strana (11-12)

- dipl.ing.Dejan Stanković ,savetodavac iz oblasti stočarstva

Tema: Hemijska analiza zemljišta – osnov za đubrenje –strana (13)

dipl.ing. Snežana Janjić ,savetodavac iz oblasti voćarstva

Stanje useva - Ljubodrag Pantelić, dipl.ing–strana (13)

Prognoza i izveštavanje o prisustvu biljnih bolesti i štetočina: Zaštita zasada maline tokom listanja–strana (14)

- dipl.ing. Milenko Gavrilović, stručni saradnik.

Dominantne mesečne cene preuzete iz biltena STIPS-a (15-17)

POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA UŽICE DOO“ UŽICE

- dipl.ing. Miroslav Milivojević- direktor i stručni saradnik za stočarstvo
- dipl. ing. Ljubodrag Pantelić, savetodavac za ratarstvo
- dipl. ing. Milenko Gavrilović, stručni saradnik za zaštitu bilja
- dipl. ing. Nebojša Đurić, savetodavac za stočarstvo
- dipl. ing. Zorica Lazić, savetodavac za zaštitu bilja
- dipl. ing. Milena Ćirić, savetodavac za zaštitu bilja
- dipl. ing. Bojana Nešić ,savetodavac za agroekonomiju
- dipl. ing. Andrija Radulović, savetodavac za voćarstvo
- dipl.ing. Nebojša Brzaković, savetodavac za voćarstvo
- dipl.ing. Dejan Stanković, savetodavac za stočarstvo
- dipl.ing. Snežana Janjić, savetodavac za voćarstvo
- dipl.ing. Ana Đoković, savetodavac za voćarstvo
-

**50 GODINA SA VAMA
PSSS LIDER INFORMACIJA**

koji prati i implementira nove trendove i tehnologije u proizvodnji, specifičan sistem rada i implementacija novih znanja, leadersku poziciju znanja implementira u proizvodnju kod neposrednih proizvođača.

Kroz svakodnevno obavljanje svojih aktivnosti postajemo prepoznatljivo ime na tržištu znanja.

Spremni smo sa pružimo stručnu pomoć iz oblasti:

- ratarstva
- stočarstva
- voćarstva
- zaštite bilja
- kao i da otklonimo sve nedoumice u poljoprivrednoj proizvodnji
-

PSSS je sistem koji ima:

- 50 punih godina rada;
- 15 zaposlenih stručnjaka sa sedištem u Užicu
- Profesionalan stručni kadar koji jednostavno i brzo povezuje znanje sa praksom
- Ažuriranje novih stručnih informacija i znanja

Brz protok informacija od PSSS prema vama i obrnuto, omogućava efikasno rešavanje iskrslih problema!

Telefoni /fax službe: 031/513-754, 516-266 e- mail: pssuzice@sbb.rs

Kukuruz šećerac

Kukuruz šećerac najbolje uspeva na prirodno plodnim, strukturnim, humusnim, dubokim i blago kiselim do neutralnim, dovoljno vlažnim zemljištima. Zbog toga je bitno navodnjavanje, naročito u kasnijim rokovima setve.

Ima izražene zahteve vezane za toplotu. Najniža temperatura zemljišta za nicanje je 10°C, optimalna temperatura vazduha za rast i razviće biljaka je 29°C.

Nepovoljne temperature na kojima će doći do izmrzavanja su minus jedan do minus dva stepena.

Temperatura, vlaga i svetlost najviše utiču i na prelazak iz jedne faze razvoja u drugu. Od svilanja do tehnološke zrelosti šećerca iz aprilske setve protekne 20 – 24, a iz julske 16 – 18 dana.

Iako se šećerac u pogledu uslova uspevanja ne razlikuje od običnog kukuruza, postoje značajne specifičnosti u načinu proizvodnje i korišćenja.

Kod ovog kukuruza poželjno je postepeno (sukcesivno) pristizanje. Zbog toga se koriste selekcije različitih dužina vegetacije i primenjuju se drugačiji tretmani setve.

Navodnjavanje je obavezna mera, jer suša smanjuje prinos (veličinu klipa) i kvalitet zrna. Ako nema dovoljno vlage tokom oplodnje, dešava se da klipovi nisu dobro popunjeni zrnom.

U baštenskoj proizvodnji, odnosno za prodaju na pijaci, prvenstveni cilj je što ranija berba kojom se obezbeđuje i najveća zarada. Značajno je i to da u ponudi što duže ima svežeg kukuruza. Najčešće se primenjuje setva na „golo“ zemljište ili se koristi zatamljena malč – folija. U prvom slučaju seje se na rastojanju 70x20 cm, najčešće pneumatskim sejalicama, kao i običan kukuruz. Optimalna dubina setve je 4 – 5 cm, a za hektar je potrebno 12 – 18 kg semena, što zavisi od njegove krupnoće.

Zasnivanje proizvodnje na malčiranom zemljištu omogućuje ranije pristizanje klipova za berbu. Naime, temperatura zemljišta je viša i izbegava se upotreba herbicida.

Šećerac se neguje kao i običan kukuruz, uz obavezno navodnjavanje. Tokom vegetacije, najčešće počev od metličenja pa sve do tehnološke zrelosti često se pojavljuju lisne vaši i kukuruzni plamenac. Najbolje ih je suzbijati bioinsekticidima.

Klipove treba brati pravovremeno, a oni koji nisu stasali prepoznaju se po sitnim zrnima i vodnjikavom soku. Zrna u mlečnoj zrelosti su jedra, puna mlečnog soka i šećera koji

brzo, čim nastupi voštana zrelost prelazi u skrob. Zato se mora brati u fazi mlečne zrelosti, najbolje oko 10 sati kada je sadržaj šećera najveći.

U ubranom klipju nastavlja se proces prelaska šećera u skrob, utoliko brže ukoliko je temperatura viša, zbog toga se šećerac mora odmah upotrebiti ili konzervirati.

Klipovi za tržište se obično ubiraju zajedno sa komušinom. Početni kvalitet može se sačuvati kada se klipovi prelijuleđenom vodom. Tim, istovremeno komušina povlači vodu iz zrna. Ona dobro štiti klip i zrno, ali je potrebno održati što veću vlagu.

Očišćeni klipovi mogu da se vakumiraju u polietilensku foliju i da se drže u rashladnim uređajima.

Ohlađeni šećerac može da se skladišti šest do osam dana na 0 stepeni i pri 95% vlažnosti vazduha.

Što je temperatura viša skraćuje se vreme čuvanja. Tako se na 5 - 6°C može očuvati 3 – 5 dana, a na 10°C svega 2 dana.

Ljubodrag Pantelić, dipl.ing.

Čačanska najbolja

Jedna od sorata šljiva koja je stvorena u Institutu u Čačku je i sorta **Čačanska najbolja** koja je već odavno zastupljena u proizvodnji.

Stvorena je iz ukrštanja Vagenhajmove i Požegače . Oplemenjivači su prof.dr Staniša A . Paunović ,dr Milisav Gavrilović i prof. dr Petar Mišić. 1961, godine Priznata je 1975,a zaštićena 1991. Godine.

Stablo je bujno do vrlo bujno ako je kalemljeno na sejancu dženarike . Kruna je relativno retka , piramidalna, velikog potencijala rodnosti . Rodno drvo je pravilno raspoređeno . Radja na jednogodišnjim grančicama i majskim buketicima . Cveta srednje rano. Samobesplodna je sorta.Poseduje visok potencijal rodnosti , koji se različito realizuje u zavisnosti od lokaliteta i podloge. U poljskim uslovima ispoljava srednji stepen osetljivosti na prouzrokovaoče plamenjače (Polistigma rubrum) i rđe(Pukcinija pruni – spinoza) i otpornost na prouzrokovaoča truleži plodova i sušenja cvetova i grančica (Monilija laksa) . Visoko je tolerantna na šarku šljive (Prun pox virus) , ispoljava blage simptome na lišću , bez simptoma na plodovima.

Vreme sazrevanja plodova je srednje kasno,od 15. do 20. Avgusta

Plod je veoma krupan, prosečne težine 60 grama može dostići i 90-100 grama, izduženog oblika sa jasno izraženim šavom. Pokožica je tamno plave do crne boje, sa obilnim srebrnim pepeljkom. Mezokarp je žute boje, veoma čvrst, sočan, slatko nakiselog ukusa, srednje izražene arome. Sadrži prosečno 16,8% rastvorljivih suvih materija, 10,3% ukupnih šećera i 0,83% ukupnih kiselina. Kostica je srednje krupna (1,76g.), odvaja se od mezokarpa ploda.

Opšta ocena je da je Čačanska najbolja kvalitetna sorta šljive, čiji plodovi imaju odličnu transportabilnost i sposobnost čuvanja. Plodovi su, osim za potrošnju u svežem stanju, veoma pogodni za zamrzavanje, a mogu se koristiti i za druge vidove prerade, sušenje i proizvodnju rakije. Preporučuje se za gajenje u pogodnim uslovima vinogradarske zone i nakržljivim podlogama.

Andrija Radulović, dipl.ing.

Suzbijanje korova u malinjacima

Postojanje korova utiče pre svega na smanjenje količine vode u zemljištu i smanjenje hranljivih elemenata. Takođe njihovo prisustvo utiče na povećanu transpiraciju, a to povećava relativnu vlažnost vazduha i povoljno utiče na razvoj pojedinih bolesti u toku vegetacije. Ovo nam govori da je sa ekonomske tačke gledišta suzbijanje korova jedan od načina za smanjenje pojedinih troškova u voćnim zasadima.

Ovim se nameće značaj redovnog suzbijanja korova u malinjacima. Korove u malinjaku uspešno suzbijamo agrotehničkim i hemijskim merama. Agrotehnikе mere podrazumevaju međurednu obradu u više navrata tokom vegetacije.

Kod **hemijskih mera** suzbijanja možemo koristiti selektivne i neselektivne herbicide. To zavisi od vrste korova prisutnih u malinjaku kao i od količine zakorovljenosti. Posebno kod primene neselektivnih herbicida treba obratiti posebnu pažnju na negativne efekte zanošenja pesticida. To može prouzrokovati pojavu fitotoksičnosti i sušenja maline. Zato ova prskanja treba izvesti po izuzetno mirnom vremenu, veoma pažljivo.

Hemijsko tretiranje se može vršiti i u rano proleće pre kretanja vegetacije. Ti herbicidi nepovoljno deluju na klijanje i nicanje korova. Prestavnik ove grupe je **Stomp aqua**. **Stomp aqua** je registrovan i koristi se u zasadima maline pre kretanja vegetacije. Preporučena količina primene je 2,9 l/ha, po celoj površini malinjaka. Suzbija uglavnom jednogodišnje i neke višegodišnje korove. Koristi se na obrađenom i poravnatom zemljištu, nakon unosa đubriva i obrade zemljišta.

Od kontaktnih neselektivnih herbicida koriste se preparati na bazi glufosinat amonijum (**Basta, Sirius, Dinamit**) i dikvat dibromid (**Diqua top, Dessicash**). Korišćenje ovih preparata se popularno naziva i „hemijsko košenje“, jer kontaktno deluju tako što sprže nadzemnu masu korova.

Koriste se u količinama 3-4 l/ha tretirane površine. Deluju neselektivno i na jednogodišnje i višegodišnje korove. Efekat delovanja je vidljiv već posle 2-3 dana. Primenjuju se po suvom i tihom vremenu.

Tretiranje kontaktnim herbicidima se preporučuje najviše 1 puta tokom godine. Obično se počinje sa primenom herbicida kada su korovi visine 15-20 cm visine. Veliki broj proizvođača ih istovremeno koristi i za uništavanje prve serije mladih izdanaka. Nedostatak u primeni ovih herbicida je relativno brza obnova korovskih biljaka, kao i oštećenja malina ako dođe u dodir sa zelenim delovima.

Za suzbijanje jednogodišnjih uskolisnih i višegodišnjih uskolisnih korova (npr. pirevina, zubača...) koriste se **selektivni herbicidi**. Iz ove grupe našli su primenu **Fusilade forte 1,5-1,8 l/ha**, **Gallant super 1-1,5l/ha**, **Kletox 0,8-2,0l/ha** tretirane površine. Ne oštećuju malinu. Primenjuje se po suvom vremenu.

Totalni neselektivni herbicidi primenjuju se uglavnom za pripremu parcele pre sadnje maline, da bi očistili parcelu od rizomskih višegodišnjih korova. Translokaciono prodiru u sve biljne organe i izazivaju sušenje biljke. Efekat tretiranja je vidljiv tek nakon 10-14 dana, a potpuno sušenje korova nakon 20-25 dana.

Primena u zasadima maline u vegetaciji se preporučuje samo u izuzetnim situacijama i uz veliki oprez. Tretiranje izvoditi po suvom i tihom vremenu, uz korišćenje štitnika da ne bi zahvatili gajenu biljku. Najpoznatiji preparati iz ove grupe: Glifol, Glifosav, Clinic....Aktivna materija je glifosat i primenjuje se 4-8 l/ha tretirane površine.

U korovskoj flori malinjaka na početku vegetacije dominiraju sledeće korovske vrste mišljakinja (*Stellaria media*), mrtva kopriva (*Lamium purpureum*) i višegodišnji korovi u zelje (*Rumex sp.*).

Za uništavanje mestimičnih oaza zelja u međuredu mogu se koristiti totalni herbicidi ili preparati na bazi 2,4-D (**Monosan herbi**, **Moto...**), ali samo rano u proleće pre pojave mladih izdanak u međuredu.

Velike površine malinjaka koje obrađuje porodično gazdinstvo nameće potrebu veće primene herbicida nego ranije. Najčešće greške se prave u doziranju herbicida i količini vode potrebne za njihovu primenu. Da bi izbegli negativne efekte i sušenje zasada, poljoprivrednim proizvođačima savetujemo oprez i konsultaciju sa stručnim licima.

Zorica Lazić, dipl.ing.

Pravilnik o podsticajima za kupovinu novih traktora

Ovim pravilnikom su propisani uslovi i način ostvarivanja prava na podsticaje za kupovinu novog traktora.

Podsticaj se ostvaruje na osnovu prihvatljivih troškova investicije za nabavku novog traktora snage motora do 100 kilovata (Kw), koji se prvi put upotrebljava za izvođenje poljoprivrednih radova u voćarstvu, odnosno vinogradarstvu i koji je proizveden najkasnije tri godine pre godine u kojoj se ostvaruje pravo na odobravanje podsticaja.

Podsticaj mogu ostvariti lica koja su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava i čija su gazdinstva u aktivnom statusu i to:

- fizičko lice – nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva
- preduzetnik - privredno društvo
- zemljičarska zadruga koja ima najmanje pet članova zadruge koji su upisani u Registar kao nosioci ili članovi pet različitih komercijalnih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava u aktivnom statusu.

Postupak za ostvarivanje prava na podsticaje pokreće se podnošenjem prijave na Javni poziv za podnošenje zahteva za odobravanje podsticaja, koji raspisuje Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine – Uprava za agrarna plaćanja.

Javni poziv sadrži podatke o:

- licima koja ostvaruju prava na podsticaje,
- uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje,
- obrascima zahteva
- maksimalne iznose podsticaja po korisniku u skladu sa ovim pravilnikom,
- visini ukupnih raspoloživih sredstava po javnom pozivu,
- rokovima za podnošenje zahteva
- dokumentaciji koja se podnosi uz zahteve kao i druge podatke potrebne za sprovođenje javnog poziva.

U toku kalendarske godine može biti raspisan jedan ili više javnih poziva, u zavisnosti od raspoloživih sredstava.

Uz zahtev za odobravanje prava na podsticaje podnosilac zahteva, pored ostalog dostavlja:

- predračun za nabavku novog traktora (ne stariji od 30 dana od dana podnošenja zahteva)
- izjavu dobavljača da može izvršiti isporuku predmeta investicije u roku od 150 dana od dana izdavanja predračuna (profaktura, predugovor ili druga vrsta ponude koja sadrži naziv proizvođača traktora, godinu proizvodnje, tip, odnosno model traktora, snagu motora izraženu u kilovatima (kW), ukupnu cenu vozila, iznos poreza na dodatu

vrednost, način i rok isporuke kao i druge podatke koji se odnose na nabavku predmetne investicije),

- uverenje o izmirenim dospelim obavezama po osnovu javnih prihoda izdato od strane nadležne poreske uprave i od strane nadležnog organa jedinice lokalne samouprave
- potvrdu od nadležnog organa lokalne samouprave da predmetna investicija nije predmet drugog postupka za korišćenje podsticaja.

Ukoliko, nakon administrativne provere Uprava donese rešenje o odobravanju prava na podsticaj, podnosiocu se pored određenog maksimalnog iznosa, utvrđuje i rok da u potpunosti realizuje investiciju iz predračuna i podnese zahtev za isplatu podsticaja.

Posle realizacije investicije, koja podrazumeva izvršenje svih radnji vezanih za nabavku predmeta prihvatljive investicije, osim pribavljanja predračuna podnosilac zahteva dostavlja:

1. zaključenje kupoprodajnog ugovora,
2. promet robe,
3. izdavanje dokumenata koji prate robu,
4. preuzimanje robe,
5. isplata cene u potpunosti,
6. registracija vozila i
7. stavljanje investicije u funkciju u skladu sa namenom, u roku određenom Rešenjem.

Lice kome je odobreno pravo na podsticaje podnosi Upravi zahtev za isplatu podsticaja uz uverenja i potvrde koje ne mogu biti starija od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

Podsticaji se utvrđuju u procentualnom iznosu od vrednosti realizovane prihvatljive investicije umanjene za iznos sredstava na ime poreza na dodatu vrednost, u skladu sa zakonom kojim se uređuju podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, odnosno posebnim propisom kojim se uređuje raspodela podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Korisnik podsticaja namenski koristi predmet podsticaja u roku od pet godina od dana isplate podsticaja, u skladu sa zakonom koji uređuje podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Bojana Nešić, dipl. ing

Ključne kritične tačke u proizvodnji mleka

Pranje sistema za mužu:

Nakon završene muže sve delove sistema za mužu (sisne čaše, cevi i kante za sabiranje mleka) potrebno je isprati prvo spolja a potom iznutra u hladnoj ili toploj nikako vrućoj vodi. Vruća voda će izazvati lepljenje proteina mleka na sisne gume i cevi za mleko.

Nakon ispiranja potrebno je celi sistem za mužu oprati alkalnim sredstvom za pranje (deterdžentom) i vrućom vodom. Kisela sredstva za pranje (deterdžente) potrebno je koristiti najmanje jednom nedeljno jer ona otapaju kamenac i naslage metala.

Nakon pranja celi sistem treba dobro isprati vrućom vodom i ostaviti da se ocedi i osuši.

Pre korišćenja sredstva za pranje uvek treba pročitati uputstva proizvođača i treba ih se pridržavati po pitanju koncentracije i temperature vode.

Utvrđeni su propusti u svim segmentima pri pranju sistema za mužu

Postupak sa mlekom posle muže: kritične tačke

Hlađenje mleka sprečava kvarenje .

Hlađenje se sprovodi u uređajima za hlađenje (laktofriz).

Mleko je potrebno u što kraćem roku ohladiti na temperaturu od 4°C.

Mleko je potrebno procediti pre pretakanja iz kanti u laktofriz.

Za procedivanje mleka bolje je koristiti jednokratne filtere nego gaze ili krpe.

Prostorija u kojoj je smešten laktofriz (mlekara) mora biti obložena keramičkim pločicama radi lakšeg pranja i dezinfekcije.

U mlekari se drži oprema za mužu između dve muže.

Nakon pražnjenja laktofriza isti je potrebno odmah oprati, za pranje laktofriza koriste se ista sredstva kao i za pranje sistema za mužu (bazna i kisela sredstva).

Nebojša Đurić, dipl.ing.

Održavanje zemljišta u zasadu borovnice

Pošto borovnica ima površinski korenov sistem, suzbijanje korova je veoma bitno, jer oni troše dosta vode i hranljivih materija.

Postoje različiti načini održavanja zemljišta kao što su: jalovi ugar, primena herbicida, zastiranje zemljišta folijama kao i kombinacija ledina malč.

Jalovi ugar ili čista obrada zemljišta u zasadu borovnice je manje povoljan način održavanja zemljišta zbog ogromnog gubitka organske mase i njenog mešanja sa zemljom pri obradi. Pri ovom načinu obrade, zemljište se obrađuje frezerovanjem, a u redu plitkom ručnom obradom, vodeći računa da se ne povredi plitak korenov system. Prašenje u redu je posebno

korisno u vreme suše radi čuvanja vlage. Pred berbu i tokom berbe nije potrebno vršiti obradu da se plodovi sa žbunova ne bi otrešli i bili prekriveni slojem prašine. Ovaj način održavanja primenjuje se samo u prvoj godini nakon sadnje.

Primena herbicida u zasadu borovnice je česta i uobičajena mera, naročito u pantljikama duž redova. Rano u proleće pred kretanje vegetacije se koriste zemljišni herbicidi za suzbijanje korova iz semena (Stomp ili Goal). Tokom sezone lokalno se primenjuju i kontakti herbicidi (Bast Reglon) kao i herbicidi za suzbijanje uskolisnih korova (fuzilejd, Galant super).

Malčiranje zemljišta organskim materijama ili plastičnim folijama predstavlja najbolji način održavanja unutar rednog prostora u zasadima borovnice. Prednosti su: sprečava porast korova, povećava unos organskih supstanci u zemljište, čuva se vlaga u zoni korena i obezbeđuje se umerena temperatura zemljišta. Ovako se može stabilizovati pH vrednost zemljišta. Za prekrivanje se koristi strugotina četinarara ili mlevena kora jer povećava kiselost i poboljšava fizičku strukturu zemljišta. Pored strugotine koristi se i treset, iglice četinarara. Zastiranje unutar redova najčešće se radi u kombinaciji sa zatavljanjem međurednog prostora. Malčiranje se obavlja u jesen ili rano u proleće tako što se organski materijali rasturaju oko biljaka sa obe strane u pojasu širine 50-60 cm. Debljina pokrovnog sloja treba da iznosi 10-15 cm i da se održava u toj visini dodavanjem svake godine. Ako se koristi folija one su širine 100 cm a njihove ivice se fiksiraju pokrivanjem sa zemljom. Obično su crne ili srebrne boje.

Pri primeni organskih malčeva norme azotnih đubriva bi trebalo da se povećaju jer mikroorganizmi, koji utiču na razlaganje ovih materija potroše deo unetog azota. Zato se preporučuje mešanje organskog pokrivača sa azotom.

Nedostatak malčiranja je visoka cena ovog postupka, posebno na većim površinama. Pri nabavci strugotine četinarara trenutno se naplaćuje samo transport gde cena iznosi za 40m³

Nebojša Brzaković, dipl. Ing.

Dugovečnost grla i uticaj spoljnih faktor na proizvodnju u govedarstvu

Dužina života i trajanje perioda iskorišćavanja krava u proizvodnji mleka u velikoj meri utiču na ukupne rezultate u govedarstvu. Iako prirodna granica života krava, držanih u optimalnim uslovima prelazi dvadeset i više godina, izvesni limitirajući bioekonomski faktori uslovljavaju skraćivanje života i perioda njihove eksploatacije, što znatno poskupljuje ovu proizvodnju i često je čini nerentabilnom. Razlike u dužini života i proizvodnji krava nastaju delovanjem faktora spoljne sredine (negenetski faktori) i naslednom osnovom (genetski faktori). Većina

istraživača se slaže da je mnogo veći uticaj negenetskih faktora. U različitim zemljama sveta, pa i kod nas, u intenzivnoj proizvodnji krave se prosečno koriste tri do četiri laktacije, zbog čega one ne dožive uzrast kada bi mogle maksimalno da proizvode, a to je po pravilu od četvrte do osme laktacije. Međutim, pri pravilnim uslovima držanja visoko proizvodne krave bi mogle da se iskorišćavaju do 12 -14 godina života. Skraćivanje iskorišćavanja umanjuje optimalan dohodak po grlu, dok povećanje trajanja iskorišćavanja krava za jednu godinu povećava dohodak u znatnom iznosu. U zavisnosti od načina držanja i rase goveda javljaju se različiti uzroci izlučivanja krava iz proizvodnje. Najčešći uzroci su: -niska proizvodnja, smanjena plodnost, -oboljenje vimena, -oboljenja nogu, -prinudna klanja, -starost grla i drugi.

Uticaj spoljnih faktora na proizvodnju u govedarstvu I oplemenjivanje goveda, jedan je od najbitnijih faktora proizvodnje u govedarstvu. U poslednjih dvadeset godina, na polju odgajivačkog rada u govedarstvu, odvija se relativno brzo izmena genetske strukture populacije goveda u našoj zemlji. I pored uloženi napore proizvodnja nije značajno porasla zbog niza bioekonomskih faktora. Najznačajniji faktori te vrste su: faktori delovanja spoljne sredine: uticaj laktacije po redu, uticaj sezone teljenja i uticaj uzrasta pri prvoj oplodnji. Uticaj laktacije po redu, u praksi maksimalna proizvodnja mleka postiže se u zavisnosti od intenziteta odgajivanja u periodu od treće do pete laktacije. Najmanja proizvodnja mleka ostvaruje se u prvoj laktaciji usled nedovoljne telesne razvijenosti grla, dok opadanje u proizvodnji nastaje posle treće, odnosno pete laktacije usled, najčešće, zdravstvenih smetnji. Uticaj sezone teljenja, odnosno početka laktacije, na proizvodne i neke reproduktivne osobine ogleđa se preko različitih temperatura i ishrane tokom godine. Prema istraživanjima sezona (godišnje doba) ima značajnu ulogu na proizvodnju u datoj laktaciji. Utvrđeno je da su najbolju mlečnost i plodnost pokazale krave koje su se telile u zimskom periodu, tj. u mesecima novembar – januar. Krave su startovale sa dosta niskom mlečnošću, koja je prelaskom na ishranu zelenom masom porasla. Nakon toga su bile veoma istrajne u proizvodnji mleka, što je dovelo i do najveće ukupne laktacijske mlečnosti. Uticaj uzrasta pri prvoj oplodnji smatra se da su junice telesno razvijene za oplodnju kada dostignu 2/3 do 3/4 telesne mase krave. Polna zrelost junica javlja se znatno pre priplodne zrelosti, odnosno pre nego što junice postignu potrebnu telesnu razvijenost. U slučaju preranog pripusta mladih grla često i pored dobre ishrane i nege ne može se omogućiti dobar razvoj ploda, pravilan porast i razviće buduće krave, kao i proizvodnja mleka, naročito u prvoj laktaciji u skladu sa genetskim potencijalom. S druge strane, suviše kasno pripuštene junice usled gojaznosti, a verovatno i usled pojave masne degeneracije polnih organa slabije su plodnosti.

Dejan Stanković, dipl.ing.

Hemijska analiza zemljišta – osnov za đubrenje

Prinosi u biljnoj proizvodnji su najčešće limitirani izborom i količinom đubriva.

Nažalost, kod nas još uvek najveći broj zemljoradnika đubrenje svojih parcela čini po ličnoj proceni.

Rezultati hemijske analize zemljišta na našem području ukazuju na enormno đubrenje najdohodovnije kulture – to je malina.

Pri đubrenju maline koriste se velike količine hraniva, najčešće neodgovarajućeg odnosa n:p:k, koje na pojedinim parcelama postaju toksične za uzgoj maline.

Sa druge strane, ostale kulture se minimalno đubre i uglavnom sa kombinacijama n:p:k koje nisu saglasne zahtevima gajene biljke.

Hemijska analiza zemljišta je jedino merodavna za određivanje potrebnih količina npk đubriva, kao i odnosa pojedinih hraniva u datoj kombinaciji. Hemijska analiza zemljišta je i osnov za popravku zemljišta sa aspekta kiselosti, sadržaja humusa i sadržaja pojedinih mineralnih materija.

Rezultati hemijske analize zemljišta se izražavaju kroz vrednosti: kiselosti, sadržaja kalcijum karbonata, humusa, azota, fosfora i kalijuma.

Sadržaj humusa je dovoljan ako je veći od 5%, srednje obezbedjen ako je od 3-5% i nedovoljnog sadržaja ako je ispod 3%. Poželjan sadržaj fosfora /p2o5/ je 15, a kalijuma /k2o/ 25 mg/100 gr v.s.z., dok je poželjno blago kiselo zemljište, gde je ph 5,5-6.5.

Rezultati hemijske analize zemljišta čine osnov za pravilno đubrenje biljaka, kako sa aspekta izbora najpogodnije kombinacije, tako i količine npk đubriva za osnovno đubrenje i azotnih đubriva za prihranu.

Saglasno zakonu o iskorišćavanju poljoprivrednog zemljišta, kao i pravilniku o upisu i obnovi registra poljoprivrednih gazdinstava, vaša je obaveza da najmanje jednom u 3 godine ispitajte na plodnost sve svoje parcele u kategoriji obradivog poljoprivrednog zemljišta.

Ukoliko poljoprivredno gazdinstvo to ne uradi, dolazi u situaciju da pređe u status pasivnog člana u registru pg, a time u poziciju da u periodu od dve godine ne može koristiti sredstva iz agrarnog budžeta po bilo kom osnovu.

U vašem je interesu da ispitajte plodnost svojih parcela, koja je besplatna za upisane u registar pg, kao i potrebni krečni materijal za popravku kiselosti.

Pravilnim đubrenjem omogućavate veće prinose, bolji kvalitet i ekonomičniju proizvodnju!

Snežana Janjić dipl.inž

Stanje useva

Vremenske prilike idu na ruku poljoprivrednim proizvođačima, obavlja se prihranjivanje (đubrenje), osnovna obrada, fina priprema zemljišta. Sve ove pobrojane operacije će imati jedan pozitivan uticaj kako na ozime tako i na jare useve.

Ljubodrag Panteleić.dipl.ing.

Zaštita zasada maline tokom listanja

Za pravilno odabiranje izdanaka maline potrebno je da se sačeka da se pupoljci delimično razviju. Na ovaj način se jasno uočavaju oboleli i izdanci sa izmrzlim pupoljcima koji se uklanjaju. Oni sa dobro razvijenim pupoljcima se vezuju za žicu. Na dužni metar špalira ostaviti od 5 do 7 odabranih izdanaka. U velikom broju zasada nije urađena prolećna zaštita kombinacijom nekog od preparata na bazi mineralnog ulja i bakarnih sredstava.

Zaštita tokom listanja je naročito važna za suzbijanje grinja i bakterijskih obolenja.

Za zaštitu od bolesti uzrokovanih bakterijama (*Pseudomonas syringae*) preporučuje se neki od bakarnih preparata i to:

- FUNGURAN..... 0,30% (300 g/ 100 l vode)
- EVEREST 0,30% (300 g/ 100 l vode)
- CUPROXAT..... 0,35% (350 ml/ 100 l vode)
- CUPRABLAU Z..... 0,35% (350 g/ 100 l vode)
- CUPROZIN 0,35% (350 g/ 100 l vode)

Protiv malinine grinje lista (*Phyllocoptes gracilis*) i štetnih insekata u ovoj fazi razvoja maline koristiti neko od preporučenih sredstava:

- ABASTATE (ili VERTIMEK, AKARISTOP)..... 0,10 % (100 ml u 100 l vode)
- TALSTAR 10 EC ili FOBOS..... 0,050% (50 ml u 100 l vode)

PRIMENA HERBICIDA U ZASADIMA MALINE

Za suzbijanje korova preporučuje se primena nekog od herbicida

- STOMP AQUA2,9 l/ha (tretiranje zemljišta, deluje na korove pre nicanja)
- FUSILADE FORTE.....1,3 l/ha (samo za uskolisne korove u porastu 10-15 cm)
- FOCUS ULTRA1-3 l/ha (samo za uskolisne korove u porastu 10-15 cm)
- DIQUA TOP ili DESSICASH4 l/ha (korovi u porastu 5-15 cm)
- BATA 15 ili REGLONE FORTE..3-5 l/ha (korovi u porastu 5-15 cm)

Napomena:

- Fusilade forte i Focus ultra se koristi za suzbijanje samo uskolisnih korova koji su iznikli i u porastu 10-15 cm. Na malinu i na širokolisne korovske vrste nema herbicidno delovanje.

- Basta, Reglone forte, Diqua top ili Dessicash su kontaktne herbicide koji se primenjuju na iznikle korove porasta 5-15 cm. Manje količine herbicida su potrebne ako dominiraju širokolisni, a veće količine za suzbijanje uskolisnih korova. Herbicid se usvaja listom i nadzemnim delovima korova.

Milenko Gavrilović, dipl. Ing.

AGRO PONUDA BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Izveštaj PSSS Užica za I kvartal - agro ponude. U toku I kvartala objavljeno je 42 agroponude na sajt www.agroponuda.com, od čega je realizovano 6 agroponuda.

Poštovani poljoprivredni proizvođači posetite stranicu <http://www.agroponuda.com/> ili nam se obratite ako želite nešto da oglasite da prodajete ili kupujete.

Dominantne mesečne cene preuzete iz biltena STIPS-a

Cene žive stoke u Srbiji 20-26.03.2017.god.

Cene žive stoke na stočnim pijacama				Klanične cene žive stoke			
Životinje	težina	rasa	Dominantna cena	Životinje	težina	rasa	Dominantna cena
Dviske	Sve težine	Sve rase	130-220	Bikovi	Preko 500kg	HF	220
Jagnjad	Sve težine	Sve rase	260-300	Bikovi	Preko 500kg	SM	220-240
Jarad	Sve težine	Sve rase	170-230	Jagnjad	Sve težine	Sve rase	230-290
Junad	preko 480kg	SM	240	Junad	Do 300kg	Sve rase	
Junad	350-480kg	Sve rase		Junad	350-480kg	Sve rase	220-240
Bikovi	Preko 500kg	SM	240	Junad	Preko 480	Sve rase	220-240
Krave za klanje	Sve težine	SM	150	Krave za klanje	Sve težine	SM	120-170

Krmače za klanje	Preko 130kg		100-160	Krmače za klanje	Sve rase		80-130
Ovce	Sve težine	Sve rase	120-160	Ovce	Sve težine	Sve rase	110-150
Prasad	16- 25kg	Sve rase	230-280	Prasad	16- 25kg	Sve rase	180-270
Prasad	Do 15kg	Sve rase	240-300	Prasad	Do 15kg	Sve rase	
Tovljenici	80- 120kg	Sve rase	110-170	Tovljenici	80- 120kg	Sve rase	100-165
Tovljenici	Preko 120kg	Sve rase	100-160	Tovljenici	Preko 120kg	Sve rase	90-140
Telad	80- 160	SM	360-390	Telad	80- 160	SM	350-450
Koze	Sve težine	Sve rase	125-150	dviske	kg	Sve	

Cene žitarica i stočne hrane na produktnoj berzi 20-24.03.2017.god.

Kukuruz	pšenica	Soja	Suncokretova sačma 33%
18.43din/kg	19,25- 19,91din/kg	51.7din/kg	din/kg

Cene povrća u Srbiji kvantaške pijace zaključno sa 20-26.03.2017.god.

Vrsta	Dominantna cena Jedinica mere din/kg	Vrsta	Dominantna cena Jedinica mere din/kg
Boranija			
Brokoli	190-220	Luk beli	500-550
Kupus	25-35	Luk crni mladi	15-40

Karfiol	120-160	Luk crni	20-30
Krastavac	120-160	Paprika babura	
Krompir	30	Paprika ostala	250-350
Patlidžan		Paradaiz	120-180
Pasulj beli	210-250	Tikvice	140-150
Praziluk	80-100	Zelena salata (komad)	25-40
Spanać	50-200	Šargarepa	30-45

Cene voća u Srbiji sa kvantaške pijace 20-26.03..2017.god

Vrsta	Jedinica mere din/kg	Vrsta	Jedinica mere din/kg
Jabuka -Ajared	40	Orah	800
Jabuka Delišes	55	Jabuka ostala	40-65
Jabuka –G.Smith	50		
Kruška	175-180		

Izdavač:

„POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA UŽICE“ DOO Užice

Tiraž:

300 primeraka